

Glossary

Sõnaseletuste loend

This glossary provides definitions/explanations for all English words or phrases used in the survey selected by partners from across EU member states as possibly requiring clarification or further amplification.

Käesolev sõnastik pakub definitsioone/selgitusi kõikidele uuringus kasutatud inglisekeelsetele sõnadele või lausetele, mis võivad vajada lahtimõtestamist. Samu mõisteid kasutavad uuringupartnerid kõikides Euroopa Liidu liikmesmaades.

KEY CONCEPTS:

PÕHIMÕISTED:

Competence	A necessary range of knowledge, skill and abilities to carry out the duties of the work. The knowledge, skills and abilities needed to be able to work / practise as a speech and language therapist safely and effectively, independently.
Pädevus	Piisavalt teadmisi, oskusi ja võimeid oma töökohustuste edukaks täitmiseks. Vajalikud teadmised, oskused ja võimed, et logopeedina turvaliselt, efektiivselt ja iseseisvalt töötada.
Generic Competences	Generic refers to something that is general, common, or inclusive rather than specific, unique, or selective. Tuning distinguishes three types of generic competences:
Instrumental competences	Instrumental competences: cognitive abilities, methodological abilities, technological abilities and linguistic abilities;
Interpersonal and intrapersonal competences	Interpersonal competences: individual abilities like social skills (social interaction and co-operation);
Systemic competences	Systemic competences: abilities and skills concerning whole systems (combination of understanding, sensibility and knowledge; prior acquisition of instrumental and interpersonal competences required).
Üldised pädevused	Üldine viitab millelegi, mis on üldiselt levinud, on pigem kaasav kui spetsiifiline, unikaalne või selektiivne. Parendamise küsimustikus eristatakse kolme liiki üldiseid pädevusi:
Vahendilised/tööd toetavad pädevused	Vahendilised/tööd toetavad pädevused: kognitiivsed võimed, meetodilised, tehnoloogilised ja keelelised oskused;

<p>Interpersonaalsed ja intrapersonaalsed pädevused</p> <p>Süsteemsed pädevused</p>	<p>Interpersonaalsed pädevused: individuaalsed võimed nagu sotsiaalsed võimed (sotsiaalne suhtlemine ja koostöövõime)</p> <p>Süsteemsed pädevused: süsteemsed võimed ja oskused (teadmiste, tundlikkuse ja mõistmise kombinatsioon; Enne on oluline omada instrumentaalseid ja instrumentaalseid pädevusi).</p>
<p>Subject Specific Competences</p>	<p>In this case, competences specific to work of a speech and language therapist.</p>
<p>Erialased pädevused</p>	<p>Siin tõlgendatud kui logopeedina töötamiseks vajalikud pädevused</p>
<p>Tuning Methodology</p>	<p>The project "Tuning educational structures in Europe" started in 2000, by a group of universities who wished to address the issues posed by the Bologna declaration collectively, coordinated by the University of Deusto (ES) and the University of Groningen (NL).</p> <p>In the framework of the Tuning project a methodology has been designed to understand curricula and to make them comparable. Five lines of approach have been distinguished to organize the discussions in the subject areas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) generic (general academic) competences, 2) subject-specific competences, 3) the role of ECTS as an accumulation system 4) approaches to learning, teaching, and assessment and 5) The role of quality enhancement in the educational process (emphasizing systems based on internal institutional quality culture).
<p>Parendamise meetoodika</p>	<p>Projekt „<i>Tuning Educational Structures in Europe</i>“ algas aastal 2000. Rühm ülikoole soovis kollektiivselt tegeleda Bologna deklaratsioonist tulenevate probleemidega ning seda koordineerivad Deusto Ülikool (Hispaanias) ja Groningeni Ülikool (Madalmaades).</p> <p>Parendamise meetoodika töötati välja projekti raames, et tulevikus mõista ja võrrelda erinevaid õppekavu. Valdkonnas saab eristada viit lähtekohta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Üldised (üldised akadeemilised) pädevused, 2) Erialased pädevused,

	<p>3) ECTS säilitamise süsteem,</p> <p>4) Õpetamise, õppimise ja hindamise lähtekohad ning</p> <p>5) Haridusprotsessi kvaliteedi parendamise roll (tuues välja süsteeme, mis põhinevad kvaliteetsel sisemisel institutsionaalsel kultuuril).</p>
--	--

WORDS /PHRASES IN THE SURVEY	DEFINITION/EXPLANATION
UURIMUSES KASUTATUD SÕNAD/FRAASID	DEFINITSIOON/SELGITUS
Appropriate feedback	<p>appropriate: suitable for a particular person or place or condition</p> <p>feedback:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. information given in response to a person's performance of a task, etc., often used as a basis for improvement 2. Specific information about a person's current behaviour in order to help him/her either continue the behaviour or modify the behaviour.
Asjakohane tagasiside	<p>Kohane: kindlale inimesele, kohale või seisundile sobilik</p> <p>Tagasiside:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Informatsioon, mis lähtub patsiendi vastustest esitatud ülesannetes jne, sageli kasutatakse põhitõestusmaterjalina 2. Spetsiifiline informatsioon kliendi hetkekäitumise kohta, selleks, et klient oma käitumist jätkaks või vajadusel muudaks.
Appropriate therapy techniques	<p>a practical method or procedure that is effective in achieving an aim, a procedure used to accomplish a specific activity or task that is aimed to improve a patient's condition and which is suitable for that specific condition</p>
Sobivad teraapiatehnikad	<p>Rakenduslik meetod või protseduur, mille abil saavutatakse eesmärk.</p> <p>Protseduur, mida kasutatakse, et edukalt täita tegevused või ülesanded, mille eesmärgiks on parendada patsiendi</p>

	seisundit ning mis on antud olukorras sobiv.
Assessment	evaluation of the patient or client for the purposes of forming a diagnosis and plan of treatment
Hindamine	Kliendi või patsiendi hindamine selleks, et häire diagnoosida ning ravi planeerida.
Assessor	person who carries out an assessment (see above)
Hindaja	Isik, kes hindamise läbi viib (vaata allpool)
Audit trail	A step by step chronological record of actions e.g. interactions with a specific patient, from which a history of events may be reconstructed. The existence of a reliable, easy-to-follow audit trail is considered one indication of good internal control in an organization.
Kontrollijälg	Samm-sammuline kronoloogiline terapeutiliste tegevuste, nt patsiendi/kliendiga suhtlemise protokollimine, mille alusel on hiljem võimalik sündmusi rekonstrueerida. Usaldusväärse, loetava protokollis/sissekande olemasolu peetakse sisekontrolli korraldamisel heaks märgiks.
Caseload	The number of cases with which an SLT is concerned at one time; the number of cases which are the responsibility of a particular SLT. Sometimes also the type of cases dealt with by an SLT, e.g. paediatric, adult acquired.
Töökoormus	Juhtumite arv, millega logopeed ühe ajaperioodi jooksul töötab; ühe logopeedi vastutusalas olevate juhtumite arv. Vahest ka juhtumite tüüp, kuhu logopeed on kaasatud, nt pediatriline, täiskasvanu osalus nõutud.
Counsellor	someone who gives advice about problems, especially personal, social, or psychological problems
Nõustaja	Keegi, kes nõustab probleemide korral, eriti isiklike, sotsiaalsete või psühholoogiliste probleemide korral
Critical reflection skills	The ability to think back on one's experiences, integrate knowledge gained from experience with knowledge possessed, and take action on insights gained in this way. Critical reflection is the process by which adults identify the assumptions governing their actions, locate the historical and cultural origins of the assumptions, question the meaning of the assumptions, and develop alternative ways of acting. Part of the critical reflective process is to challenge the prevailing social, political, cultural, or professional ways of acting. Through the process of critical reflection, adults come to interpret and create new knowledge and

	<p>actions from their ordinary and sometimes extraordinary experiences. Critical reflection blends learning through experience with theoretical and technical learning to form new knowledge constructions and new behaviours or insights.</p> <p>Learning by critical reflection creates new understandings by making conscious the social, political, professional, economic, and ethical assumptions constraining or supporting one's action in a specific context. Critical reflection's appeal as an adult learning strategy lies in the claim of intellectual growth and improvement in one's ability to see the need for and effect personal and system change. Reflection can be a learning tool for directing and informing practice, choosing among alternatives in a practice setting, or transforming</p> <p>Ref: <i>Teaching Critical Reflection</i>, David Stein [online] Available at http://www.inspiredliving.com/business/reflection.htm: [Accessed 21/09/2011].</p>
<p>Kriitilise mõtlemise oskused</p>	<p>Oskus kasutada oma kogemusi, integreerida teadmised saadud kogemustest ja teadmistest ning neid kasutada. Kriitiline mõtlemine on protsess, millega täiskasvanud tuvastavad eeldused, mis reguleerivad nende tegevusi, leiavad ajaloolised ja kultuurilised eelduste päritolud, kaheldes eelduste tähenduses ja arendades alternatiivseid tegutsemisvõimalusi. Üks osa kriitilise mõtlemise protsessist on vaidlustada olemasolevaid sotsiaalseid, poliitilisi, kultuurilisi peegeldusi. Täiskasvanud tõlgendavad ja loovad uusi teadmisi, tegevusi oma tavalistest ja erakorralistest kogemustest. Kriitiline mõtlemine ühendab õppimise läbi kogemused koos teoreetilise ja tehnilise õppimise, moodustades uued teadmiste konstruktsioonid ja uued käitumisviisid või teadmised.</p> <p>Õppimine kriitilist mõtlemist kasutades loob uusi arusaamu. Teha teadlikke sotsiaalseid, poliitilisi, professionaalseid, majanduslikke ja eetilisi otsuseid piirates või toetades tegevusi teatud kontekstis. Kriitiline mõtlemine ilmneb täiskasvanu õppestrateegias, mis seisneb intellekti kasvuks ja arendamiseks vajalike oskusi näha muutuste vajadust süsteemis ja isiklikus arengus. Mõtlemine saab olla õppimise vahend suunates ja teavitades praktikat, valides alternatiivide vahel või tegevusi muutes.</p> <p>Ref: <i>Teaching Critical Reflection</i>, David Stein [online] Available at http://www.inspiredliving.com/business/reflection.htm:</p>

	[Accessed 21/09/2011].
Decision makers	People with the responsibility and authority to make decisions within an organization or public body, especially those that determine future direction and strategy, or those that control resources and budgets.
Otsustajad	Inimesed, kellel on kohustus ja õigus organisatsioonis või avalik-õiguslikus asutuses otsustada, eriti need, kes määratlevad tulevikusuuand ja strateegiad, või need, kes kontrollivad allikaid ja eelarveid.
Effectiveness of therapy	Quality of therapy that brings about a desired change, that it is the therapy that is responsible for the change rather than any other factor.
Teraapia efektiivsus	Kvaliteetne teraapia on teraapia, mis toob soovitud muutused ning mida saab oodatud progressiga seostada.
Empathy	the ability to understand and share the thoughts, feelings, and behaviour of others
Empaatia	Võime mõista ja jagada teiste inimeste mõtteid, tundeid ja käitumisviise
Employer	By Employers we mean the persons responsible for overseeing the work of the SLT graduate – this may be the line manager to whom he or she is responsible who may be a more senior SLT or may be the Head of the Department in which the SLT works and who is aware of the nature and needs of the work/clients. It does not mean someone in administration who is remote from knowing the actual work of the SLT and needs of the clients.
Tööandja	Tööandja all peame silmas inimesi, kes vastutavad hiljuti hariduse omandanud logopeedi töö eest. See võib olla otsene ülemus, kogenum logopeed või osakonnajuhataja, kes mõistab logopeedi töö olemust ja nõudeid. Tööandja all me ei mõtle inimesi administratsioonist, kellel puuduvad teadmised logopeedi töö olemusest ja logopeediliste klientide vajadustest.
Evidence	proof, something which proves or disproves; basis for belief or disbelief; knowledge on which to base belief
Tõendus	Tõend, mis tõestab või lükkab ümber; aluseks on uskumus või uskumatus; teadmised, mis on uskumuste aluseks
Facilitator	someone who makes progress easier, helps to bring about an outcome (as learning, productivity, or communication) by providing indirect or unobtrusive assistance, guidance, or supervision

Eestvedaja	Keegi, kes muudab protsessi kergemaks, aitab kaasa kaudse või märkamatu juhendamise või järelvalvega tulemuse (õppimine, produktiivsus, kommunikatsioon) saavutamisel.
Intervention	action taken to improve a disorder or condition; therapy
Sekkumine	Tegevusviis häire või seisundi parendamiseks; teraapia
Logical thinking	thinking that is coherent and logical; reasoning; abstract thought
Loogiline mõtlemine	Loogiline ja seoseid loov mõtlemine; argumenteerimine; abstraktne mõtlemine
Nasendoscopy	an examination of the anatomy and physiology of the velopharynx during speech using a flexible endoscope introduced via the nose
nasendoskoopia	Neelu ja pehmesuulae anatoomia ja füsioloogia uurimine kõnelemise ajal, kasutades elastset endoskoopi, mis viiakse uuritavasse piirkonda nina kaudu.
Proposes possible outcomes	explains possible results or consequences of a specific action or condition; makes a prognosis
Pakub välja võimalikud lahendused/tulemused	Selgitab konkreetse meetme või seisundi võimalikke tulemusi/tagajärgi; prognoosib tulemuse.
Quality assurance	program for the systematic monitoring and evaluation of the various aspects of a project, service, or facility to ensure that standards of quality are being met
Kvaliteedi tagamine	Projekti, teenuse või rajatise erinevate aspektide süstemaatilise järelvalve ja hindamise programm kvaliteedi tagamiseks
Rationale	An explanation of the basis or fundamental reasons for something; a set of reasons or a logical basis for a course of action or a belief; an explanation of the principles of some opinion, action, hypothesis, etc; also, the principles themselves
Ratsionaalsus	Selgitus peamiste põhjuste alusel, mis baseerub loogilistel põhjendustel või tegevuste, uskumuste loogikal; selgitus arvamuste, tegevuste, hüpoteeside jt. põhimõtetel; kaasarnvatud põhimõtted
Resilience	able to withstand or recover quickly from difficult conditions
Vastupidavus	Toimetulek keeruliste seisunditega või kiire taastumine

Scope of practice	The range of responsibility e.g. types of patients, or treatments and practice guidelines that determine the boundaries within which a professional practises.
Tegevusala ulatus	Vastutusala, nt patsientide tüübid, raviviisid ja suunised praktiseerimiseks, mis määravad professionaali praktiseerimise ulatuse.
Service delivery models	<p>A set of principles, standards, policies and constraints used to guide the design, development and operation of services delivered by an SLT, with a view to offering a consistent service experience to a specific user community in a specific context.</p> <p>Service delivery includes the ways that therapy can be delivered to patients, e.g. in one to one clinician directed sessions, in group sessions, through training of other agents, through consultation, in different settings etc.</p>
Teenuse osutamise viisid	<p>Printsiibid, standardid, poliitikad ja piirangud, mida kasutatakse logopeedilise teenuse kavandamiseks, arendamiseks ja tegevuses hoidmiseks. Lähenemisega pakkuda sihtrühmale järjepidevat teenust sobivas keskkonnas.</p> <p>Teenuse osustamine sisaldab endas ka viisi, kuidas seda klientidele/patsientidele osutatakse. Nt . üks-ühele teraapiasessioonid, grupitunnid, konsulteerimine, teiste logopeedide juhendamine, olustiku muutmine jne.</p>
Synthesize knowledge	combine knowledge from various sources or of various types to form a coherent whole
Teadmiste süntees	Erinevatest allikatest ja erineval viisil ammutatud teadmiste ühendamine sidusaks tervikuks.
Visual communication	Communication through visual aid; the conveyance of ideas and information in graphic or visual form. Visual communication solely relies on vision, and includes: signs, typography, drawing, graphic design, illustration, colour and electronic resources. It also explores the idea that a visual message accompanying text has a greater power to inform, educate, or persuade a person or audience.
Visuaalne kommunikatsioon	Kommunikeerumine nägemismeele abil; ideede ja info muutmine visuaalseks või graafiliseks. Visuaalne kommunikatsioon tugineb nägemismeelele ja sisaldab: viipeid, tüpograafiat, joonistamist, graafilist disaini, illustratsioone, värve ja elektroonilisi vahendeid. Uurib

	ideed, et visuaalne sõnum koos tekstiga informeerib, harib ja veenab isikut või publikut enam.
--	--

ACRONYMS used in the survey

Uurimuses kasutatud AKRONÜÜMID

SLT: Speech Language Therapy/Therapist

SLT: Logopeedia/logopeed

EDS: Eating, Drinking, Swallowing

EDS: Söömine, Joomine, neelamine

CT (scan) : Computerised Tomography

CT(skaneerimine): kompuutertomograafia

PET (scan) : Positron Emission Tomography

PET (skaneerimine): Positronemissioontomograafia

MRI (scan); Magnetic Resonance Imaging.

MRI(skaneerimine): Magnetresonantstomograafia